

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOLUME XXVI.—LETO XXVI. CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), JUNE 8, 1943. STEVILKA (NUMBER) 132

ITALIJANSKI OTOKI SO DAN IN NOČ TARČA BOMB

Rusi odbili troje nemških napadov in zanesli zračno vojno v sovražnikovo zaledje

SAVEZNIŠKI BOMBNIKI RAZBIJAJO NOVO GVINEJO

MEHANJE ITALIJE
O vojni proti Italiji ni poročati ničesar novega. Bombardiranja Pantellerije, Messine, Sardinije in Sicilije se vrši noč in dan na te kraje treska ne prestopa stotine ton bomb.

CHURCHILL O VELIKOPOTEZNI AKCIJI

Premier Churchill je imel večer pred nižjo zbornico govor, v katerem je dejal, da se bodo pričele trenutno velikopotezne akcije proti Nemčiji in zasedeni Evropi.

ODLIKOVANJE AMERIŠKIH LETALCEV
Ameriški piloti ameriškega laboratorija bombnika "Commander", s katerim potuje premier Churchill v vse dele sveta: v Moskvo, Afriko in Ameriko, so bili odlikovani z visokim angleškim redom, katerega jim je izročil angleški kralj George.

Neobhodno potrebna takojšnja rešitev kočljivega jugoslovanskega vprašanja

Overseas News Agentura javlja iz Londona, da bo morala jugoslovanska vlada priznati partizane, ki jih je dolgo kratkomalo ignorirala.

LONDON. (ONA). — Jugoslovanski krogi pravijo, da bo morala jugoslovanska zamejna vlada prej ali slej javno urediti vprašanje svojega stališča namenu onemu delu jugoslovanskega odpora, katerega večina inenujejo pokret partizanov.

V začetku je vlada to gibanje ignorirala, a je morala s časom na stališče opustiti. Zdaj iščejo možnosti, da bi vključili partizane v skupno gibanje jugoslovanskega odpora.

Dvojica predlogov je bila predložena, o katerih bo vlada prej ali slej odločila. Najbolje razumljiva v bližnji bodočnosti. Prvič, je stavljen predlog, da se razveljavi nekatere zakone za zaščito države. Na temelju teh zakonov se je izvajala nasilna represija komunističnega pokreta v Jugoslaviji, kljub temu, da so skoro vsi komunisti v borbi proti osišču. Dokler ostanejo ti zakoni in veljavi, se nahajajo komunisti napram vladi v položaju upornikov. Razpustitev kominterne smatrajo, da bi mogla zdaj nuditi ugodno priliko, da se spremeni in razveljavi proti-komunistične zakone.

Drugič, pa predlagajo, da vlada vključi v svoje vrste zastopnika partizanov, približno tako, kakor je vključila vojnega ministra Mihajloviča kot zastopnika četnikov.

Malodušje v vrstah italijanske armade

Jugoslovanski informacijski center v New Yorku sporoča: Iz nekega verodostojnega poročila iz Jugoslavije posnemamo sledeče:

V zadnjem času je opaziti, da je morala italijanskih čet zelo popustiti. Malodušnost se je razširila italijanskega vojaštva, kar je posledica uničenja laških artiljerijskih baterij na vzhodnem bojišču, po porazu v Severni Afriki.

Streljanje Italijanov

Lani so italijanski dezertirji begali v mesta in se tam skrijali. Italijansko vodstvo je poskušalo preprečiti odbegavanje, kar je krivce obsojalo na smrt. Jugoslovanska javnost se je v celoti ustrahovala 8 italijanskih vojakov v Mostaru in 15 v Ljubljani.

Prehajanje k partizanom

Zdaj pa italijanski vojaki kar množično prehajajo na našo stran. V bližini Kočevja je potovalo 6 italijanskih vojakov k partizanom — s seboj so prinesli dva metala min in še druge orožja. Blizu Ljubljane so li.

Povodenj v Ameriki

Na gornji sliki vidimo prizore ob času povodenj v državah srednjega zapada. Na prvi sliki zgoraj so vojaški avtomobili, ki so pripeljali vreče s peskom za zajezitev vode, na spodnji sliki pa neki vojak rešuje mladega fanta.

IZJALOVITEV VOJNE S PODMORNICAMI

LONDON, 3. junija. — Pomorski izvedenci so danes izrazili mnenje, da so zavezniški prekoračili najvišji vrh glede vojne proti nemškim podmornicam, ki postajajo zaradi izbornega tajnega orožja in izboljšanih zavezniških metod zmerom manj učinkovite.

Nacisti sami priznavajo, da se jim z vojno svojih podmornic ni posrečilo preprečiti zavezniških dobav.

Meseca marca so pogreznile nemške podmornice 851,000 ton zavezniških ladij, dočim je bilo meseca aprila število pogreznjenih zavezniških ladij za več kot polovico nižje, namreč 415,000 ton.

NEMCI V TRSTU IN NA REKI

Agentura Tass poroča iz Berna po vesteh iz italijanskih virov, da je nemška vrhovna komanda v Beogradu imenovala nemške komisarje v mestih Trst in Reka.

V tržaški luci in na dokih gospodarijo nemški SS oddelki. Nemške čete so prispele v Trst in tabore v bližini pristanišča. Po ulicah teh mest pa defilirajo vsak dan nemške čete s topovi, v polni vojni opremi.

Ti novi vojaški ukrepi so previdnostne mere in del priprav v vsej balkanski zoni, katere del je obala Jadranskega morja. Smatrajo jo za obrambno področje, ki spada pod nemško kontrolo.

PARTIZANI ODBIJAJO NAPADE OKUPATORJEV

BERN, 26. maja. — Oddelki patriotskih Jugoslovancev v Sandžaku, Hercegovini in južni Bosni so odbili mnogo navalov zasedbenih čet, ki neprestano in z besnostjo napadajo partizanske postojanke. V okolici Gorazda, pri Foči, Prijepolju in Bjelom polju, so partizani prizadeli sovražniku izredno težke izgube ter nato izvedli uspešen protinapad, v teku katerega se jim je posrečilo upleniti velike količine vojaškega materiala.

V Črni gori se partizani tudi bore z uspehom v okolici mesta Podgorice; isto tako v Bosanski Krajini blizu mesta Banjaluke.

Kupujte vojne bonde in vojno-varovalne znamke, da bo čimprej poraženo osiše in vse, kar ono predstavlja!

Naši fantje-vojaki

V soboto je odšel v službo Strica Sama v Mrs. Vesel, sin družine Mr. in Mrs. Louis Vesel, 18901 Newman Ave. Nahaaja se v Camp Heyes, Columbus, Ohio.

Vsi premogarji države Ohio so danes na delu

Premogarji šestih rudnikov, ki se niso včeraj vrnili na delo, so odglasovali, da se vrnejo danes.

BELLOIRE, O., 7. junija. — Premogarji šestih ohijskih rudnikov, ki se danes niso vrnili na delo, so odglasovali, da prično jutri zopet s svojim delom v rovih, kakor sporoča Adolf Pacifico, podpredsednik distrikta št. 6 United Mine Workers unije.

Pacifico naznanja, da se bodo premogarji v Willow Grove, Powhatan, Blaine in Florence rovih vrnili na delo o polnoči, oni v Rail and River št. 6 in v Barton rudnikih pa jutri zjutraj.

V teh šestih rovih je zaposlenih 3,546 premogarjev izmed 21,000, kolikor jih je v državi Ohio.

Pacifico je dalje dejal, da se premogarji ne nameravajo na delo, ker so nevoljni nad akcijo Vojnega delavskega odbora, ki je ustavil pogajanja.

TO SO KORENINE!

NOGALES, Arizona, 6. junija. — Ameriške imigracijske oblasti so naznanile, da je prišla iz Mehike neka 93 let stara Mehikanka obiskat v Nogales svojo 111 let staro mater. Mrs. Manuela Martinez de Lopez je dobila dovoljenje ameriških imigracijskih oblasti za obisk svoje matere, Mrs. Placide Martinez de Amarillas, ki stanuje v Los Angelesu. Starost matere je bila označena za 111 let.

TA NE BO DOLGO KOMANDIRAL!

BERN, Švica, 6. junija — Poročila iz Rima naznanjajo, da je bil general Ezio Rossi, v ponedeljek odstavljeno šef italijanskega generalnega štaba, imenovan za poveljnika italijanskega vojaštva na Siciliji in Sardiniji, kjer trenutno pričakujejo invazijo zaveznikov.

POVRAČEVANJE NEMČIJI

READING, Anglija, 6. junija. — Kapitan Harold Balfour, podtajnik ministrstva angleške letalske sile, je izjavil, da pošlje angleška zračna sila za vsak nemški bombnik, ki napade Anglijo, v Nemčijo 40 težkih štirimotornih bombnikov.

Balfour je dalje dejal, da so Nemci poslali vsega skupaj v zadnjih štirih mesecih nad Anglijo komaj tisoč bombnikov.

"PRAVDA" SLAVI FRANCOSKI SPORAZUM

MOSKVA, 6. junija — "Pravda," organ ruske komunistične stranke, označuje sporazum med francoskima generaloma Giraudom in de Gaullem kot velik korak v pravi smeri ter težak udarec maršalu Petainu in Pierre Lavalu in preko njiju tudi Adolfu Hitlerju. S tem je stopila Francija zopet v polni meri ob stran zaveznikov.

ZATEMNITEV NA HRVAŠKEM

Madžarski list Pester Lloyd poroča v svoji številki od 22. aprila, da je hrvaška vlada odredila na vsem svojem ozemlju ponovno uvedbo zatemnitve in sicer počenši od devetih zvečer do šestih zjutraj.

STOTINE EKSEKUCIJ V HOLANDSKI; V EVROPI VRE

Nacijske represalije radi splošne stavke. — Malodušje italijanskih vojakov. — Zmeda v Italiji

ZALOSTNA TOLAŽBA OD STRANI GOERINGOVEGA LISTA

NEW YORK, 7. junija — Poročila, ki jih je prejel Urad za vojne informacije, naznanjajo, da je bilo stotine ali morda celo tisoče holandskih državljancev usmrčenih v povračilo za splošno stavko, ki se je vršila v Holandski tekom meseca aprila in maja.

Solidarnost Holancev

Poročila naznanjajo, da je ostalo holandsko ljudstvo kljub eksekucijam solidarno in da so morali zdaj nacisti opustiti slednje upanje, da bi se jim kdaj posrečilo, streti duha holandskega naroda.

Stavka se je pričela dne 29. aprila, ko so nacijske oblasti naznanile, da se bo vse bivše holandske vojake reklasificiralo ter poslalo na prisilno delo v Nemčijo.

Splošna stavka

Pol ure po tej napovedi so dobila mesta in vasi po vsej deželi popolnoma drugo lice. Tovarne, trgovine in javni uradi so zaprli svoja vrata. Avtobusi na ulicah so se ustavili in običaj je ves promet. Kmetje so odšli s svojih njiv domov, kjer so poklali svojo živino ter skрили meso, da na ta način preprečijo konfiskacijo živine po nacistih.

Nacijske represalije

Nacisti so pričeli že naslednjega dne z izvajanjem aretacij na debelo. Aretirali so stotine ljudi, ki so jih obdržali kot talce ter postrelili.

Italijani se pripravljajo za dan obračuna

LONDON, 7. junija. — Današnja poročila naznanjajo, da kupujejo italijanski vojaki v Grčiji, kjer se nahajajo z okupacijskimi armadami, na skrivaj suknjo in civilno obleko, da se ob uri invazije preoblečejo in pridružijo grškim partizanom. Med grškimi partizani in četami osiše so boji na dnevnem redu.

Nezadovoljstvo vojaštva

Turški list La Tourque, ki izhaja v Istanbulu, poroča, da je nastalo takšno nezadovoljstvo med italijanskim vojaštvom v Grčiji, da je poslala Italija tja stotine članov tajne policije, ki imajo paziti na italijanske vojake in častnike, katerih je zadnje čase že mnogo izginilo.

Udar skozi Španijo?

LONDON, 7. junija. — Osišče stoji zdaj pred kočljivo nalogo, da pojasni ljudstvu, da u-tegnejo zavezniški udariti skozi Španijo v Evropo. V tem smislu sta pričela poročati berlinski in rimski radio.

Uboga Italija!

V Italiji se čedalje bolj širi konfuzija in zmeda. Organ maršala Goeringa, "Essener National Zeitung," proglašja: "Italijani morajo vzdržati bombardiranje! Morajo, ako hočejo izvojevati vojno, sicer jim je obstoj nemogoč."

Značilno poročilo iz Jugoslavije

(Poročilo v "New York Times")

LONDON, 6. junija. — Poročila, ki se stekajo v London iz nemških, italijanskih, zavezniških in nevtralnih virov poročajo o srditih bojih na Balkanu, kjer so jugoslovanski partizani pregnali nemške čete iz 1,200 štirjaških milj ozemlja. Poleg tega so partizani zavzeli 21 železniških postaj ter ustanovili patrolu motornih čolnov na Donavi.

Partizani so razdeljali 50 milj Sarajevo - Mostar železniške proge tako temeljito, da bi popravila vzela celo v mirnem času več mesecev.

32. VARDI PODPIRA

Na seji demokratskega kluba 32. varde, ki se je vršila dne 5. junija, je bilo sklenjeno, da se podpira za ponovno izvolitev župana Lauschetala, za municipalnega sodnika Jos. Artl, ter kandidata John Gleason za mestno sodišče. Gleason je sedanji councilman 21. varde. Na seji je tudi bil navzoč John J. Prince, pomožni policijski prosekutor, ki je kandidat za mestnega zastopnika 32. varde, ter je napravil s svojim govorom pred člani zelo dober vtis.

POGREB

Pogreb pokojnega Victor Bezjaka se vrši v sredo zjutraj ob 9:15 uri iz Jos. Zele in sinovi pogrebnega zavoda, 6502 St. Clair Ave., v cerkev sv. Vida in nato na Calvary pokopališče.

NOV GROB

Danes zjutraj je preminil Frank Suša, stanujoč na 1259 E. 172 St. Podrobnosti bomo poročali jutri. Pogreb oskrbuje Svetkov pogrebni zavod.

ZAROKA

Zaroka sta se Miss Dorothy Irene Sever, hčerka poznane Mrs. Jennie Sever, 435 E. 156 St., in Pfc. Frank J. Tomazic, sin Mrs. Frances Novak, 793 E. 154 St.

Pfc. Tomazic se je po 15-dnevnom dopustu vrnil na svoje službeno mesto v Army Air Corps v Long Beach, Calif. Zaroka je pa zaposlena kot tajnica v uradu Cleveland Hospital Association. — Čestitamoi!

PRVOROJENČEK

Vile rojenice so se zglasile pri družini Mr. in Mrs. Daniel Nagode, 19004 Shawnee Ave., in pustile v spomin krepkega sinčka, prvorojenčka, ki je ob rojstvu tehtal osem funtov. Dekliško ime matere je bilo Mollie Gainer. — Čestitamoi!

POPRAVEK

Sporočila se nam, da se je v poročilu o darovih za čitalnico Slov. del. doma na Waterloo Rd., vrnila pomota v tem, da je bilo označeno, da je Mrs. Anna Zajc darovala \$4.00 mesto venca za umrlo Mrs. Smith. — Mrs. Zajc je darovala v prid blagajne čitalnice.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalstvu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) — \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) — 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) — 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) — \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) — 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) — 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) — \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) — 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

PRAVO LICE BELE LJUBLJANE

Radio "Svobodna Jugoslavija" je dne 2. junija sporočil naslednjo vest:

Italijanske okupacijske oblasti so računale, da jim bo mogoče ugnati s terorjem prebivalstvo Ljubljane, toda so se zelo uštele. Preteklo leto so Italijani ogradiili Ljubljano z bodičasto žico. V času dve leti trajajoče okupacije so izselile italijanske oblasti iz Ljubljane 20.000 prebivalcev, postrelile več stotin ljubljanskih rodojbov, vzele so mestu kruh in druga živila, toda Ljubljana se ni uklonila.

Ob priliki druge obletnice osnovanja Osvobodilne fronte, dne 1. maja, je Ljubljana ponovno pokazala svoje pravo lice. Okupacijske oblasti niso mogle preprečiti teh svečanosti, za katere si je nadela Ljubljana prazničen značaj. Vse mesto je bilo okrašeno z narodnimi zastavami. Na hišnih zidovih so bila napisana narodna gesla ter nalepljeni lepaki in manifesti Osvobodilne fronte.

V nekaterih mestnih četrtih so rodoljubi razpostavili zvočnike, preko katerih so govorniki razglašali gesla Osvobodilne fronte. Ljubljanske žene in mladenke pa so pokazale okupatorjem, da stoji vsa Ljubljana čvrsto ob strani partizanov in Osvobodilne fronte. Pred komisarijatom Ljubljanske province in pred štabom 11. armadnega zbora je demonstriralo nad tisoč žena, ki so zahtevale, da se osvobodijo vse one, ki so bili odvedeni v koncentracijske taborne. Ljubljanske žene so demonstrirale proti nasilju italijanskih fašistov in proti režimu jetnišnic, v katerih umira od gladi tisoče Slovencev.

Ljubljana služi danes za primer vsem mestom in krajem v Jugoslaviji, kako se mora združiti vse narodne sile za boj proti okupacijskim četam.

LEWIS -- SOVRAŽNIK DELAVSTVA

V poslanski zbornici je bila te dni predložena "Smith-Connally" proti-delavska predloga, kateri se je Rooseveltova administracija upravičeno uprla. To predlogo bi se najbrže tudi zdaj z lahkoto potisnilo na stran, če ne bi Lewis s svojim trmoglavim upiranjem odločbam pravovojnega Vojnega delavskega odbora ne razjaril v kongresu duhov, ki silijo zdaj na naglo sprejetje te antidelavske predloge.

Danes na tem mestu ugotavljamo, da je Lewis s svojim političnim samoljubjem in s svojimi osebnimi anti-Rooseveltovimi motivi silno škodoval ameriškemu delavstvu, predvsem pa ameriškim premogarjem.

Razveseljivo dejstvo pri tem je, da je notranji tajnik Ickes ukoril tudi lastnike premogovnikov, ki se od svoje strani tako trmasto upirajo upravičenim zahtevam premogarjev. Zato je danes jasno, koliko bi lahko John Lewis in organizacija premogarjev profitirala, če bi stala ob strani vlade, mesto tega pa je zmaneviral s svojo trmoglavo odpornostjo premogarsko organizacijo v sedanjih kočljivih in tudi nevarnih položajih. Ako bi bilo Lewisu res samo na tem, da pridobi čim več mogoče premogarjem, bi to mnogo prej dosegel, če bi bil svojo taktiko tako usmeril in uravnal, da bi trmaste delodajalce javno pokazal v luči, kakršni so, mesto tega pa izkorišča upravičene zahteve premogarjev zato, da služijo njegovemu osebno-republikanskemu sovraštvu, naperjanemu proti predsedniku Rooseveltu.

SOVJETSKI LIST O RAZMERAH V JUGOSLAVIJI

Sovjetski list "Trud" prinaša članek pod naslovom "Hitlerjevski podjarmiljevalci narodov", v katerem so opisane razmere v najrazličnejših zasedenih deželah. O Jugoslaviji pravi ruski list:

"Ko je nemško-italijanski fašizem zasedel Jugoslavijo, je hotel uničiti državno zvezo jugoslovanskih narodov in je zaradi tega Jugoslavijo raztrgal na kose, da bi potem zatrl vsak narod posebej.

Ozemlje Slovencev je razdeljeno med Nemce in Ita-

Sovjetsko gospodarstvo se vodi po načrtu

Pot v blagostanje in kulturno življenje je odprta vsemu delovnemu ljudstvu

"Značilna posebnost naše revolucije je v tem, da naša revolucija ni dala ljudstvu samo svobodo, temveč tudi gmočno blagostanje, možnost premožnega in kulturnega življenja," je ob neki priliki dejal Stalin.

Kako se je povečalo blagostanje delavskega razreda, o tem priča predvsem povišanje mezd in plač. Letni fond delavskih mezd in uslužbeniških plač se je v 10 letih — od l. 1924—25 do l. 1936 — povečal od 3.8 milijard na 71.6 milijard, t. j. skoraj 19krat. To velikansko povečanje vsote mezd in plač je imelo dva vzroka: povečanje številnosti delavskega razreda in povišanje delavskih zaslužkov.

V začetku tega razdobja je dobil vsak delavec povprečno 450 rubljev mezd na leto, ob koncu razdobja pa 2.776 rubljev, t. j. šestkrat več. Še hitreje nego zaslužek posameznega delavca se večja zaslužek delavske rodbine, ker se večja število rodbinskih članov, ki imajo zaslužke.

Še hitreje kot denarna meza in plača pa se večja konsum delavskega razreda, ker se cene vseh konsumnih predmetov sistematično nižajo. Čimbolj se povzdiguje kolhozno pridelovanje, tembolj padajo cene kmetijskih pridelkov. Tako je bil n. pr. na kolhoznih trgih v 10 velikih mest ZSSR v marcu leta 1937 kruh 9 krat cenejši nego v marcu 1932; sočivo je bilo 2-krat cenejši, meso več kot 2-krat, mlekarški izdelki 2½krat.

Hitro naraščajo množina blaga, ki se prodaja v državnih in konsumnih prodajalnah ter na kolhozih trgih. Denarni promet detaljne trgovine v mestih je iznašel l. 1928, 7.9 milijard rubljev, l. 1936 pa 74.7 milijard rubljev, t. j. 9krat več.

Mezde, ki jih dobiva vsak delavec izplačane, pa se niso vsi dohodki delavskega razreda. Poleg neposredne izplačane mezd rastejo tudi državni stroški za socialno zavarovanje, sanatorije, letovišča, poliklinike, raznovrstno kulturno oskrbo, stroški za tvorniške in obratovne vaje itd.

Samo v l. 1936 so iznašali vsi stroški Sovjetske države in strokovnih organizacij za kulturno življensko oskrbo delavcev in uslužbencev 15.5 milijard rubljev ali povprečno 601 rubelj na vsakega človeka na leto.

Kolektivizacija kmetij je odprla kmetijski množici pot v premožno in kulturno življenje. Znano je, da v mnogih okrajih carske Rusije tretjina ali celo polovica delovnih kmetov niti krave ni imela. Lastno kravo so dobili oni šele v kolhozih, vsled kolhoznega ustroja. Postavljena je bila naloga, da se vsem kolhoznim kmetom preskrbe krave in druga živila; ta naloga je v glavnem bila že izvršena.

Vzemimo kot povpračen kolhoz, n. pr. zadrugo "Iskra" Kaširskega okraja v Moskovski pokrajini. Poprej je to bila vas Koltovo s 120 kmetijami, v kateri so imeli revni in srednji kmetje vsi skupaj 230 desetnin zemlje. Srednja žitna letina ni

centa) na desetino. Kmetje so živeli revno. Dandanes ima kolhoz "Iskra" 1050 hektarjev bila večja kakor 27 pudov (4½ zemlje, 5 kombajnov, 7 kosilnic, 1 snopovoznica, mnogo drugega orodja, 3 avtomobile, električen mlin in mlekarstvo pristavo s 180 repi.

Ker postajajo kolhozni vedno premožnejši, si omišljajo vedno več stvari, katerih prej v vaseh niti poznali niso. Kolhozni si kupujejo kolesa, gramofone, radio-aparate, sportne potrebščine, kozmetične in parfumerne predmete, svilo, boljše pohištvo, slaščice, konzerve, delikatese in druge dobrine, ki so nastale po prevratu.

Razvoj narodnostnih kultur

Eden izmed neobhodnih pogojev za občo kulturno povzdigo je bilo osvobođenje zatiranih narodov.

Mnogi mali narodi niso imeli niti svoje abecede, v njihovem jeziku ni nihče pisal; njihovo slovstvo je nastalo šele pod sovjetsko oblastjo. V Sovjetski Zvezi se uče otroci v osnovnih in srednjih šolah v materinskem jeziku. Vsi narodi, ki stanujejo v ZSSR, imajo svoje obče in strokovne srednje šole in tuji svoje visoke šole. Knjige izhajajo v 111 jezikih, časopisi v 69 jezikih. Skrbno se goji kultura vsakega naroda, njihovo gledališče, njihovi plesi, glasba in pesništvo.

Vse to je povzročilo velikansko povzdigo delovnega navdušenja narodov, ki so bili poprej zatirani, sedaj pa vzdignjeni v kulturno življenje in enakopravno stopnjo.

Kladivar, Svengalin Bisenaljev, po narodnosti Kazak, je dejal:

"Kako smo živeli mi Kazaki v starih časih? Po pasje smo živeli, bogatinove kamele in konji v stengah so imeli boljše življenje kakor pa revni Kazaki. Oba moja deda in moj oče so bili pastirji. Jaz sem tudi z malih let pasel črede naših bogatinov, Tojupove in Jašove. Nevedni, nepismeni, umazani in sestradani smo bili. Mimo nas je tekla bogata reka Jajk (Ural), v kateri niso smeli ribariti. Carski uradniki na Uralu so ščuvali uralske Ruše-kozake pa Kirizé, kakor so nas zmerjali. Tako so živeli Rusi in Kazaki v sovraštvu.

"Sele pod sovjetsko oblastjo smo razumeli, da se nam ni treba med seboj sovražiti. Povsod — na naftnih vrelcih, kakor pri nas v železninski delavnici — je naravnost rečeno: enakopravnost vseh državljanov brez ozira na plemo in narodnost. Zdaj živim čisto dobro. Tudi povišanje moje tehniško znanje v stahanovskem tečaju. Moja rodbina je sita, oblečena in obuta."

Zenska emancipacija

Pod carizmom ženske niso bile enakopravne z moškimi. Carski zakoni so omejevali pravice žensk na najnižnjo možno raven. Čestokrat je bila ženska sužnja svojega moža ali očeta. Le malo deklic je hodilo v šolo. Velika večina žensk, posebno v vaseh in neruskih obmejnih ozemljih, ni znala ne čitati, ne pisati. Ženske so bile slabše

plačane nego moški tudi za enako delo.

Vse to se je popolnoma izpremenilo. V Sovjetski deželi imajo ženske iste pravice kakor moški v vseh področjih gospodarskega, državnega in javnega življenja. Deklice se uče v šolah ravno tako kakor dečki. Dekleta se uče v strokovnih in visokih šolah z enakimi pravicami kakor fantje. Za nenako delo z moškimi dobivajo ženske enako plačo. Na stotisoče žensk dela na vodilnih mestih kot predsednice kolhozov, predsednice sovetov, inženjerke, arhitekti, znanstvenice, ravnateljice.

187 žensk je izvoljeno v vrhovni sovet ZSSR.

V aktivno politično življenje vstopajo vedno novi sloji sovjetskih žensk, prebujenih iz sto-instiletnega spanja.

KONEC

(Podatki v omenjenih spisih se nanašajo v glavnem do leta 1940, dasi je iz statistike mogoče soditi samo do leta 1937, kar je omenjeno v številkah. Gotov napredek je bil zabeležen vse do zahrbtnega nacijskega napada, ki je sveda prekinil nov ekonomski polet, ker dolga fronta zahteva vsa sredstva za vojno proti fašizmu. Toda sovjetska oblast je znala na mojstrski način posejati svoje industrije v notranjost dežele, poleg tega je vse važne naprave pravčasno umaknila izpred požrešnih roknacijev, da še vedno služijo narodu in Rdeči armadi. (Op. ured.)

Ameriški radio o Jugoslaviji

Ugledni ameriški radio komentator, g. Foster Williams, je dne 18. aprila govoril preko postaje WINS v New Yorku in posvetil svoje predavanje Jugoslaviji. Razlagal je postanek preobrata z dne 27. marca in obsežnost bojev na naših tleh. Prinašamo nekatere važnejše izvečke iz njegovega predavanja:

Danes vam bom zopet govoril o Jugoslovanih, temu hrabremu narodu, ki se še vedno bori proti nacističnim barbarom.

Za mnoge od nas je Jugoslavija le prazno ime — morda ga niti ne znamo prav izgovoriti. Celotna njena geografska lega nam je nejasna. Zato vam bom dal najprej kratko sliko njene pozicije na zemljevidu Evrope. Na jugovzhodu evropske celine se nahajajo Balkanski polotok. Na severu tega polotoka leži Jugoslavija, ki meji hkratu na Italijo, Avstrijo, Madžarsko, Rumunijo, Bolgarsko, Albanijo in Grčijo. Jugoslavija je največja država na Balkanu. Pred vojno je štela 16 milijonov prebivalcev. Več od 50 odstotkov Jugoslovanih je pravoslavni, 37 odstotkov je katoličani, preostalih 10 odstotkov pa je protestantov, židov in muslimanov.

Jugoslovani so dober, miroljuben in dobrohoten narod. Nardarjen, živahen in hitro navdušen. Hrabri so in neustrašni, izvrstni vojaki in silno patriotični. Njihova ljubezen do svobode in neodvisnosti je tako intenzivna, da ji žrtvuje vse, tudi svojo kri in življenje. Dokaz za to je njihov nepretrgani, junaški odpor proti tujim osvobodilcem, ki se brez uspeha poslužujejo vseh sredstev, s katerimi razpolagajo, da bi zadušili ta jugoslovanski odpor. Pred par dnevi je javilo časopisje, da so jugoslovanski partizani zasedli nekoliko mest in vasi in pobili najmanj stotino fašistov, dočim jih je bilo 80 ujetih. Zaplenili so 25 streljnih pušk in 200.000 streliv municije. Nekatje druge so partizani uničili kar ves ba-

Gospa majorka

Na sliki je dr. Margaret D. Craighill, katero zapriska polkovnik Frederick Schoenfeld kot voditeljico rekrutiranja v Philadelphiji. Omenjena ima čin majorja.

talijon sovražne pehote. Zopet nekatje druge so po hudi bitki zavzeli veliko vas, v kateri je padlo 160 nacistov. . . . Ljute borbe med partizanskimi skupinami ter nemškimi, italijanskimi in madžarskimi četami nikdar ne prenehajo, tako da so okupatorji primorani, da branijo svoja oporišča v Jugoslaviji z močnimi oboroženimi silami, ki bi jim bile na drugih bojiščih neobhodno potrebne.

Prvo, kar so Nemci po svojem prihodu v Jugoslavijo skušali doseči, je bilo, da uničijo idejo jugoslovanskega edinstva. V tem cilju so vse ozemlje takoj razdelili med Nemčijo, Italijo, Madžarsko in Bolgarsko. . . . Nemci, Italijani, Madžari in Bolgari so si začeli takoj prizadevati, da vsilijo svoj nacistični in fašistični sistem "kulture" in tako dosežejo svoje nacionalistične cilje. Zaprli so jugoslovanske šole in otroke izročili nemškim, italijanskim in bolgarskim učiteljem. Porušili so cerkve in pobili duhovne, poklali so zavedne učitelje, ubijali dijakne in streljali talce — storili so vse, kar je značilno za njihov "novi red". . . . Odnegli so, kar so mogli odnesti, in plačevali z okupacijskimi markami — nemški način ropanja. Poskusili so tudi uvesti nemščino in italijanščino kot uradni jezik, toda tudi v tem so propadli.

Na ozemlju, katero so — po milosti Nemcev — okupirali Bolgari, se morajo otroci v šoli učiti iz bolgarskih knjig. . . . Kakor v zadnji vojni, tako skušajo Bolgari tudi danes vzbuditi v narodu zavest, da so, in da bodo ostali gospodarji. To ni nič novega, Jugoslovani vse to poznajo, oni so vse to že preizkusili. . . .

Osišče se je najprej skušalo pobotati z Jugoslovani in jim je pred vojno poleg drugega ponujalo tudi grško pristanišče in mesto Solun — pod pogojem, da Jugoslavija privoli v propust nemških čet skozi svoje ozemlje. Toda Jugoslovani niso hoteli prodati svoje časti. Niso hoteli delati kompromisov s sovražnikom človeštva in, ko je dne 27. marca 1941, izbruhnila narodna revolucija, se je radoval ves narod kakor o priliki velike zmage. Seveda, narod je dober poznal Hitlerja in je vedel, da se bo okrutno maščeval. Toda čutili so, da so rešili svojo narodno čast.

Hitler ni dolgo čakal. Brez vojne napovedi, ob šestih zjutraj, so njegova letala začela napad na nedolžne meščane. . . . Dočim je sovražno letalstvo bombardiralo Beograd, prestolnico Jugoslavije, je na beograbski radio postaji govorila jugoslovanska žena in nadaljevala svojo emisijo, kljub nemškemu zračnemu napadu. V teku svoje poslednje oddaje, je sporočila:

ta jugoslovanska žena jugoslovanskemu narodu in njegovemu krutemu sovražniku, ter vsemu svetu, naslednje besede obupa, upornosti in upanja:

"Nemško letalstvo je pobilo desetorice tisočev beograjskih meščanov. Slika tega nečloveškega napada presega vse grozote, ki si jih more zamisliti človeška pamet. Vse bolnice, vse cerkve, vse šole, in vse kulturne institucije — vse je porušeno. Toda Jugoslovani si bodo zopet sezidali novo, in še mnogo lepšo prestolnico."

To je bil zadnji glas, ki smo ga čuli iz Jugoslavije. Nebo se je stresalo od eksplozij in od mevalov od streljanja topov in od bomb. . . . Klici junakov v borbi, potoki krvi, obup. . . . Joki umirajočih žena in otrok se dvigali do neba. . . . Požari so besneli, črn dim se je dvigal v oblake; mesta, trgi in vasi so propadali v prah in pepel. . . . potem tišina in grobni mir. . . . Jugoslavija je bila zasedena. Vse je bilo izgubljeno — vse, toda čast je bila rešena. Vse je bilo izgubljeno, toda oni, ki so bili še živi, so sklenili, da se bodo maščevali in dali vse, da obnovijo Jugoslavijo in njeno svobodo.

Po prvih dneh obupa, se je začelo v narodu uporno gibanje, snovale so se tajne organizacije za boj proti osišeču z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Boj vseh mož, žena in otrok. Kakor so se bili uprli proti izdajalski vladi, ki se je hotela pobotati s sovražnikom, tako so posvetili tudi zdaj vsi, možje, žene in otroci, vse svoje sile boju proti tujemu osvobodilcu. V najkrajšem času je začel sovražnik čutili odpor. . . . Žene, v mestu in na deželi, so igrale važno vlogo v tem boju. Ker so bile meščanke, tisočih mladih mož ubiti ali ranjeni, ali pa zaprti v koncentracijskih taboriščih, so žene nagrabile za orožje in vršile najtežjo dolžnost. Jugoslovanske žene so zapustile svoje domove in opustile svoje dnevnice. Zapustile so šolske zavode in knjižnice, urade in tovarne, odšle iz svojih domov, iz polj in pašnikov. . . . Kakor divje je veri jih preganjalo, toda one se kljub temu pridružujejo partizanom, one se bore in se maščujejo. . . . Jugoslovanske žene so se naučile metati ročne granate in često pomagajo pri rušenju tovarn, mostov in skladišč.

Ko so Nemci vdrl v Jugoslavijo, so Hitlerjeve oklopne divizije skušale preslepiti narod, češ, da so prišle kot prijatelje in prinesle svobodo; ravno tako so bili prej govorili Norvežanom in drugim podjarmljenim narodom. Svoje prijateljske namene je tretji Rajh kazoval z uničevanjem finančnega, gospodarskega in kulturnega življenja in deželi. Jasno je, da je ta taktika propadla. Nato pa so nacisti hoteli pobotati narod in vsiliti novi red in sodelovanje na potu njihove "nove kulture" in njeih barbarških zakonov. Kdor hoče postaviti nacist in član novega reda mora delati kakor delajo berlinski "nadjudje" — začeti mora z zatiranjem manjšin in življenjskega življa. Ravnanje z narodnimi manjšinami je najbolj preizkušnja značaja in plemenitosti vsakega naroda. Ta lipa so Jugoslovani položili z odliko. Ravnaajo po svoji značilni narodni prislovciji: "Brat je mio koje vere bio". — (JIC).

MLADA BREDA

POVEST

SPISAL DR. IVAN PREGELJ

Na Peči je zavladovalo novo življenje. In vse to se je dogo- dilo tako čudno hitro, da nihče ni mogel vse tje izpremembi slediti.

Vse se je bilo tako čudno iz- premenilo, da stari krošnjar no- vega ni več poznal in zajemal z levo in desno ter plačeval de- lavce, ko da jih plačujeval z gum- bi. In vendar je bilo vse, kar je zajel, pravo svetlo srebro, z la- koto in oderuštvo prihranje- no. In vendar je krošnjar trosil in ni od daleč več mislil na tež- ko vest, ki je v zadnjih sunkih utripala v podstrešju v obliki stare, preznojene krošnje.

Zelo pozno se je bil krošnjar domislil, da ima poleg krošnje tudi sina. In čim pozneje se je tega domislil, tem bolj go- reče se ga je oklenil in razkle- nil je železne pesti in srebro je tlesko, ko da je priigrano. "Za- sina!" je mislil stari in obču- tek, da mu odteka srčna kri, je bil lažji. Za sina! Uboga krošnja! Z zavistjo je gledala, kako gine gora, katero je na- nesel stari v nji. Mož, ki vse svoje življenje ni občutil ni- kakih očetovskih čustev, se je bil sedaj na večer svojih dni ves- zaljublil v svojega sina. Srce mu je paral ta sin, ali oče, ki se je bil poslovil od krošnje, je prenesel vse, in resen pogovor in opomin sta šla mimo sina, ko da ni nič.

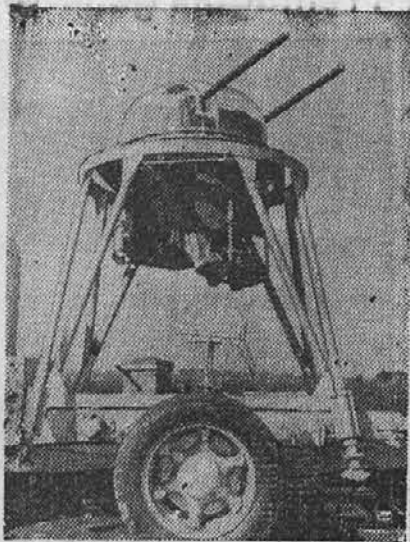
"Zapravljaj!" je prosilo iz- dobe krošnjarenja. "Ali ste že tako na suhem, oče? Zakaj ste me pa vabili? Pustite mi, mlad sem."

"Mlad je!" je odpustil oče in krošnji se je podrl nov up.

Mlad je bil ta mladi tujec na Peči in zelo veselja željan. Poznali so ga v vasi. V vsaki gostilni so ga poznali. Za vino je plačeval, iz Boga in ljudi se je delal norca, nesramno slad- ko je pogledoval dekletom v li- ca, da so zardele bežale v hiše in so fantje stiskali pesti. Ali bali so se ga in so mu šli s poti. Drugi so se mu obesili na pete in se mu hlinili in ga hvalili ter pili na njegov račun. Ko pa je bodeči gospodar na Peči nekega dne razžalil one, ki so se ga ba- li, in pozabil napojiti one, ki so se mu hlinili, so se ti zvezali in udarili skupno po njem. Vitež- ki jih je pognal, šel za njimi v gostilno in se jim postavil po- robu. Pri eni mizi so sedeli oni, pri drugi je sedel on sam in smejal se je, ves čas se je sme- jal, dokler niso planili zopet nanj. In zdaj je šlo za res. In skupila sta jo dva. Sin stare žene, njena edina opora je bil, kateremu je hrabri veseljak prestrelil koleno, da je ostal vse svoje življenje hrom, in pa naj- večji pretepač, kateri je pri tej priliki izgubil še zadnja dva prsta, ki sta mu bila ostala na desni roki od zadnjega pretepa.

Drugega jutra je v podstreš- ju krošnja notranje radosti in škodoželjnosti drgetala, videča, kakor pelje z nasajenim bo- dalcem orožnik njega, ki je bil kriv, da so vrgli njo mej staro šaro, ropotijo. Par črnih las, ki jih je še imel, je tisti dan do večera osivelo. Martinu kro-

Naprava za vežbanje

Na sliki je naprava, ki pred- stavlja stolpič s topiči, kakršni se nahajajo na ameriških bomb- nikih. V teh napravah se vež- bajo ameriški letalski topničar- ji.

šnarju. Proti jutru drugega dne, — vso noč je stari govo- ril sam s seboj — je nenadoma vstal in se odpravil raz Peč. Po par dneh se je vrnil in po par tednih zopet odšel in se zopet vrnil in zopet šel, tako dolgo, da je sin odsedel kazen. Tiste nedelje so farani ugrabili, kdo da je bil "on" in "ona," ki so ju vrgli s prižnice.

"Domačina bosta menda le!" je modroval kmetič, "kajti tu- jih ne bodo pri nas oklicevali."

"Tisto pa ne, ne oklicevali, ne poročali," je pripomnil drugi. In so ju vendar oklicali, po- ročila pa sta se drugod in, ko sta se pripeljala na Peč, se je odvalil možem in materam, de- kletom in fantom velik kamen od srca. "On" je bil mladi s Peči in mlada je bila — lepa in drobna in boječa, oh tako bo- ječa, da se je od slabosti sko- raj zgrudila, ko je pristopila prag dvonadstropne hiše. In ko ji je mladi mož razkazoval hišo in jo peljal tudi v podstrešje in sta slučajno zadela ob staro krošnjo, je mlada Pečanka kri- nila in pahnila moža od sebe in zaihtela. Stari krošnji pa je bilo ko nikoli, tako prijetno, in stari krošnjar bi jo bil znal umeti v njenem govorjenju:

"Kupil jo je. Zaslužila sem jo jaz, jaz —" In dan za dnem je čula mlada nevesta — Ka- trica ji je bilo ime — pesem stare krošnje: Kupila, zasluži-

la. Slišala jo je čez dan in po- noči, v zidu je brnelo, in ura je nihala in kričala: Kupila, kupi- la! In nevesta je sprva jokala, potem je molčala. In potem je začela polagoma rdeti in se smejeti. In tedaj je krošnja utihnila. Gospodinja se je ni- več bala, in stari Martin je bil umrl, in mladi Pečan je nikoli umel ni. Tako je bilo prišlo, da je začelo na Peči novo življe- nje. Denarja je bilo na Peči do- volj, ali miru ni bilo. On je bil veseljak, in ona je bila zalost- na. In ker je sprva dan za dnem krošnja podpihovala nežno sr- ce in je zastrupljevala, da je kupljena s cekini iz krošnje, je polagoma nežno srce postalo tr- do in nečutno in potem je po- stalo zlobno, in ko je Pečanka začela smejeti, tedaj je bila obračunala sama s seboj in re- kla:

"Za Peč sem kupljena. Nisem šla rada. Ali kar je, je. Živimo, kakor moremo. Peč navsezadnje ni slaba reč." In žena se je te- daj spomnila solz in gorja pr- vega leta in se domislila kro- šnje ter šla v podstrešje. In z nekročno ljutostjo je prišla

umirajočo in pozabljeno so- vražnico ter rekla: "Kupila si me? Motiš se. Glej, ti in Peč- sta sedaj moja, in če se mi po- ljubi, vržem tebe v ogenj in Peč prodam. Ali zdaj veš, kdo se smeje poslednji, ali se ti, ali jaz?" In pri teh besedah so že- ni privrele solze v oči in ko zase je govorila: "Kaj imam od živ- ljenja? Ali sem srečna? Moj mož me ne mara, ker ve, da vem, da sem bila zanj kuplje- na in ker ve, da ga ne maram."

Hiša naprodaj

za eno družino; 7 sob, vse mo- derno in nanovo dekorirano. — Vpraša se na 987 E. 76 St.

Proda se

hišo za 2 družini, in grocerija. Se nahaja na vogalu. Ni druge enake trgovine v bližini 4 milj. Zelo poceni. To je dober nakup, in se požurite. 8905 Cannon Ave., E. 89 St., od Harvard Ave.

Oglašajte v - - - Enakopravnosti

Free valuable booklet that helps solve menu problems

"CHEESE RECIPES FOR WARTIME MEALS"

Here are 22 excellent recipes from the Kraft Kitchen... recipes for main dishes that will be a big help with ration menus. The book is illustrated; recipes are printed in large, easy-to-read type. For your free copy just send order form below.

Kraft Home Economics Kitchen
502-V Peshtigo Court, Chicago, Illinois
Please send me a free copy of "Cheese Recipes for Wartime Meals"

NAME _____
ADDRESS _____
CITY _____ STATE _____

NOVI SVET PONUJA SVOJO KRI LJUDSTVOM STAREGA SVETA

• Ali naj manj storimo za ljudstvo Evrope kot pa smo storili za njih vino- grade? Pred več leti, ko je kuga uničila njih vinogra- de, se je tja poslalo ameri- ške cepitve, da bi se oži-

velo trtno industrijo v sta- ri domovini. Evropske trte so bile oživljene in zbolj- šane, ker je bila ameriška trta, ki je bila prvotno od- tam, ojačena tukaj.

Ali je vam to znano?

Ali ste vi čitali knjigo Two- Way Passage, izpod peresa Louis Adamiča, ki predlaga, da bi mi osebno prenesli ameriško izkušnjo v Evropo?

Kolegiji sedaj nudijo posebne tečaje, da pripravijo ljudi za to vitalno delo.

Washington se živahno pri- pravlja, da nudi to priliko v po- moč našim dobrim sosedom on- stran morja. Javnost se zanima za to priliko, da bi napravila načrt za mir in zmago vojne s tem, da bi se odvezlo navad-

Danes, ko še večja kuga uničuje ljudstva širom vsega sveta, pro- stovoljno nudijo Amerikanci, domačini in potomci vseh pre- pričanj, pot do povratka življe- nja kot del Ameriške rekon- strukcijske misije; ne samo v Evropi, pač pa po vsakem delu sveta, kjer so potrebne naše za- loge in naše ideje.

Amerikanci prihajajo — z zdravniškimi zalogami in jedili, z semenom in gnojilom, z kme- tijsko živino in orodjem. Še bolj- važno pa je to, da mi prinašamo zalogo demokratičnih idej za ves novi svet!

New World Committee of World Peaceways, Inc. 103 Park Ave., New York, N. Y.

Come in for AUNT JENNY'S
**POINT-SAVING
RATION RECIPES**

SPRAY
1 LB. 3 LBS.
27c 75c
5 Points 15 Points

BEAUTY SPECIAL
9 out of 10 screen stars use it!

LUX TOILET SOAP
8c

WARTIME THRIFT TIP
Give more of your washables LUX care to last longer!

LUX
REGULAR LARGE
11c 25c

SWAN FLOATING SOAP
REGULAR LARGE
7c 12c

LIFEBUOY 8c RINSO 11c 25c

ANTON MARTINCIC
5919 Prosser Ave. Henderson 0982

HOW YOUR SALVAGE HELPS HIM

1 SCRAP METAL
STEEL HELMET CONTAINS APPROXIMATELY SAME AMOUNT OF METAL AS A 4-PIN HORN KETTLE

2 WASTE RUBBER
RUBBER IS USED FOR PADDING OF STEEL HELMET AND ALSO GAS MASK

3 STRING
IT HELPS TO MAKE MATERIALS FOR WEAVING

4 WOOLLEN RAGS
CAN BE REWOVEN INTO UNIFORMS

5 MORE SCRAP METAL
RAYON TWEEDS APPROXIMATELY THE SAME AS 9" SAUCEPAN

6 SCRAP METAL AGAIN!
RIFLE INCLUDES AS MUCH METAL AS A FLAT IRON AND THREE TINS

7 WASTE PAPER
ONE OLD ENVELOPE CAN TAKE THOUGH PAPER TO MAKE 50 CARTRIDGE WADS

8 BONES
PROVIDE GLYCERINE FOR CARTRIDGE FIRING CHARGE

HOUSEWIVES IN BRITAIN heard every bit of "rubbish" around the house. This British Government poster shows them how every scrap of salvage helps the boys on the battlefronts.

WAR BOND QUIZ

- Q. Does an album filled with stamps automatically become a Bond that will mature in 10 years?
- A. No. It must be exchanged for a Bond, and it will bear no interest until it is so exchanged.
- Q. Can payment of a War Savings Bond be made to the receiver or trustee in bankruptcy of the estate of a registered owner?
- A. Yes, when bankruptcy or insolvency has been adjudicated and request for payment has been duly executed.
- Q. Can I authorize my employer to set aside portions of my salary each pay day until enough is accumulated to buy a War Savings Bond?

- By G. B. Crockett.
- A. Yes, if your employer has installed a Pay-Roll Savings Plan. More than 24 million wage and salary earners are saving their money this way.
- Q. Can I invest a lump sum in War Bonds and receive from the investment a return in the nature of an annuity?
- A. No. The purchase of each War Savings Bond is a separate transaction. Each Bond is dated as of the first of the month in which payment for it is received by an authorized issuing agent, and matures exactly 10 years from that date.

Remember—the longer you keep War Bonds, up to 10 years, the more valuable they become.

WSS 7078 U. S. Treasury Dept.

PUSTOLOVŠČINE

DOBREGA VOJAKA

ŠVEJKA

V SVETOVNI VOJNI

JAROSLAV HAŠEK

(Nadaljevanje)

Krvoločno se je ozrl na Švejka in rekel:

"Ne spakujte se tako be-basto!"

"Jaz si ne morem pomagati," je resno odgovoril Švejk: "pri vojaštvu sem bil superarbitiriran zavoljo bebastosti in uradno po posebni komisiji proglašen za bebasto. Jaz sem uradni be-bast."

Gospod zločinskega tipa je zaškrtnil z zobmi: "To, česar ste obdolženi in kar ste zagrešili, dokazuje, da ste popolnoma pametni."

In naštel je Švejk celotno vrsto raznih zločinov, začelši z veleizdajo in zaključujoč z žalitvijo Njegovega Veličanstva in členov cesarske hiše. Sredi te skupine obtožb se je odlikovalo odobravanje umora nadvojvode Ferdinanda, odkoder so se odvejali novi zločini, med njimi zlasti sijajni zločin čuvanja, ker vse to se je zgodilo v javnem prostoru.

"Kaj pravite na vse to?" je zmagovalno vprašal gospod s potezami zverske okrutnosti.

"Mnogo je tega," je odgovoril nedolžno Švejk, "in kar je preveč, samo škodi."

"No, vidite, da priznavate."

"Priznavam vse očitnosti, mora biti, brez ostrogi sploh nikamor ne pridemo. Kakor takrat, ko sem služil pri vojaki..."

"Držite jezik za zobmi!" je zakričal policijski svetnik, "in govorite le, kadar vas kaj vprašam. Razumete?"

"Kaj bi ne razumel!" je dejal Švejk. "Pokorno javljam, da razumem..."

"S kom se shajate?"

"S svojo postrežnico, blagorodje."

"In v mestnih političnih krogih nimate znanca?"

"Imam blagorodje, kupujem si popoldansko Narodno Politiko, kužke..."

"Ven!" je zatulil gospod na Švejka.

Ko so ga vedli iz pisarne, je rekel Švejk: "Lahko noč, gospodje!"

In vrnivši se v svojo celico, je Švejk poročal vsem artileristom, da je takole zasliševanje jako zabavno. "Nekoliko kriče na vas in naposled vas zapode."

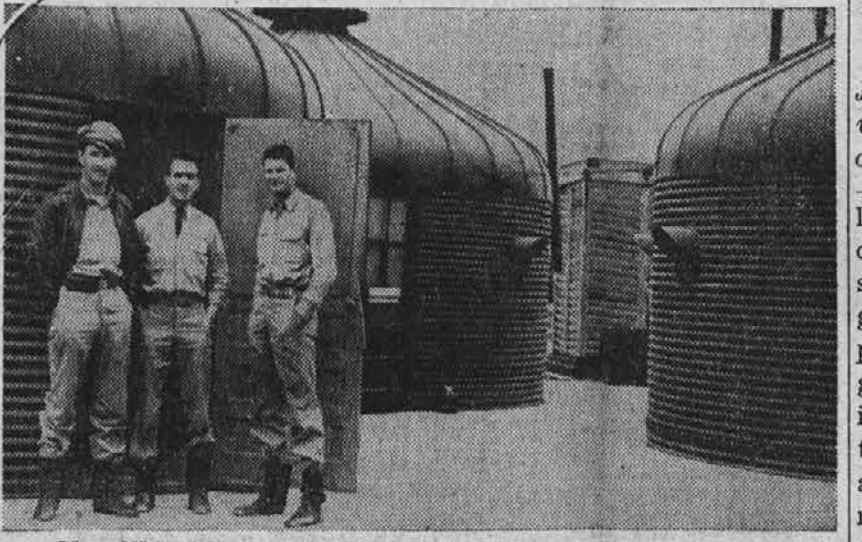
"Včasih," je nadaljeval Švejk, "včasih je bilo tu huje. Cital sem knjigo, da so obtoženci morali hoditi po razbeljenem železu in piti raztopljen svinec, da bi se poznalo, ali so nedolžni. Ali pa so mu deli noge v špan-ske škornje in ga obesili in natezali na lestvi, ako ni hotel priznati, ali so mu žgali boke z baklo, kakor so to storili svetemu Janezu Nepomuku. Ta se je baje pri tem drl, kakor bi ga devali iz kože, in ni nehal prej, dokler ga niso vrgli z Elizabetnega mostu v nepremočljivi vreči. Takih primerov je bilo več, in potem so človeka še razčetr-verili ali ga nateknili na kol ne-kje ob muzeju. In ako so ga vrgli le v stolp za stradanje, se je počutil tak človek kakor prerojen. Danes je to špas, biti zaprt!" je pripovedoval Švejk z zadovoljstvom dalje. "Nič čet-verjenja, nobenih španskih škorn-jev! Postelje imamo, milo imamo, klopi imamo, juhe do-bivamo, kruha nam dajejo, vrč-vode nam prinašajo in stranišče imamo prav pred nosom. V

Konec židovskih persekucij

Židovski fantje v Severni Afriki so naglo potrgali posebne znake s svojih oblek, katere so morali na povelje nacistov nositi, da so se poznali kot židje. Čim pa je prišlo v osvobodene kraje zavezniško vojaštvo, je bilo konec teh persekucij.

Vojaške barake iz kovine

Na sliki vidimo vojaške barake, ki so izdelane iz kovine in ki tvorijo jako primerno človeško bivališče.

vsem je videti napredek. Res, drugič na Švejka z druge strane mize, pred katero je stal... Vračajoč se v svoje zamreženo novo stanovanje, je rekel Švejk spremljajočemu stražniku: "Tu gre vse kakor namazano."

Takoj, ko so se za njim zaprle dveri, so ga sojetniki obsuli z različnimi vprašanji, na katera je Švejk odgovoril jasno:

"Pravkar sem priznal, da sem ubil nadvojvodo Ferdinanda."

Šest mož se je prestrašeno skrčilo pod ušivimi odejami, edini Bosanec je rekel: "Dobrodošli!"

Ko je lezel Švejk na postelj, je rekel: "Neumno je, da nimamo tu budilke!"

Zaradi pa so ga zbudili tudi brez budilke in točno ob šestih so odpeljali Švejka v "zelenem Antonu" (Voz za jetnike) na deželno kazensko sodišče.

"Jutranja ura zlata ura!" je dejal Švejk sopotnikom, ko je "zeleni Anton" zavil iz vrat policijskega ravnateljstva.

III.

Švejk pred sodnimi zdravniki.

Ciste, prijazne sobice deželnega kazenskega sodišča so nabili tam niti enkrat. Gospodje bi lahko postali ljubosumni..."

"Ven in ne čenčajte!" je bil odgovor na gentlemanski Švejkov izraz.

Švejk je zopet stal pred gospodom zločinskega tipa, ki ga je brez vsakega uvoda vprašal trdo in neomajno: "Ali priznavate vse?"

Švejk je uprl svoje dobre, modre oči na neizprosnega človeka in rekel mehko: "Ako želite, blagorodje, da priznam, pa priznam meni to ne more škoditi. Če pa rečete: Švejk, ne priznaj ničesar, bom tajil magari do svoje smrti."

Strogi gospod je nekaj pisal po aktih, nato je podal Švejkovo pero n ga pozval, naj se podpiše.

In Švejk je podpisal Bretschneiderjevo ovadbo in tole pripombo:

Vse zgoraj navedene obtožbe proti meni temelje na istini.

Jože Švejk,

Ko je podpisal, se je obrnil k strogemu gospodu:

"Ali naj podpišem še kaj? Ali pa naj pridem šele jutri?"

"Jutri zjutraj vas odvedejo h kazenskemu sodišču," je bil odgovor.

"Obkorej, blagorodje? Prekvato se bojim, da bi ne zapal!"

"Ven!" je zarjalo danes že

Premagani general

Na sliki je nemški general Jurgon von Arnim, vrhovni poveljnik oziroma četa v Afriki po odhodu maršala Rommela.

logika in je zmagoval paragraf, davil paragraf, prskal paragraf, se smejal paragraf, grozil paragraf, grozil paragraf in ni odpuščal. Ti možje tukaj so žonglirali z zakoni, obožavali črko in besedo paragrafa, požirali obtožence, skratka, bili so tigri avstrijske džungle, ki so si odmerjali svoj skok na obtoženca po številki paragrafov. Izjemo je delalo nekaj gospodov (prav kakor tudi na policijskem ravnanstvu), ki zakonov niso jemali tako resno, zakaj povsod se najde med kolkjem tudi nekaj pšenice.

K takemu gospodu so priveli Švejka na zaslišanje. Starejši gospod dobrotne zunanosti, ki takrat, ko je zasliševal znanega morilca Valeša, nikoli ni pozabil reči: "Izvolite sesti, gospod Valeš! Glejte, slučajno je tule prazen stol!"

Ko so torej priveli Švejka, ga je ta gospod s prirojenjo ljubeznivostjo pozval, naj sede in je rekel: "Tak vi ste torej tisti gospod Švejk?"

"Bo že tako," je odgovoril Švejk, "ker tudi moj oče je bil Švejk in mama gospa Švejkova. Ne morem jima torej storiti sramote, da bi zatajeval svoje ime."

"Lepe reči ste si nadrobili. Mnogo imate na vesti."

"Res je, na vesti imam vedno mnogo," je rekel Švejk in se smehljaj še vljudneje, nego gospod sodni svetnik. "Morda celo več, kakor vi, blagorodje."

"To je videti iz zapisnika, ki ste ga podpisali," je dejal sodni svetnik, ne da bi izpremenil svoj prijazni ton. "Ali niso morda na policiji pritiskali na vas?"

"A kaj pa še, blagorodje. Jaz sam sem jih vprašal, ali naj to

podpišem, in ko so oni rekli, naj podpišem, sem jih poslušal. Zaradi svojega podpisa se vendar ne bom tepele z njimi! S tem bi si gotovo ne koristil. Red mora biti."

"Ali se čutite popolnoma zdravega, gospod Švejk?"

"Popolnoma zdravega ne, gospod svetnik. Imam revmo in se mažem z opodelkomom."

Stari gospod se je zopet prijazno nasmehnil. "Kaj bi rekli, ako vas damo pregledati po sodnih zdravnikih?"

"Mislim, da z menoj še ni tako hudo, da bi morali gospodje z menoj tratiti čas..."

"Veste kaj, gospod Švejk, mi vendarle poizkusimo s temi gospodi sodnimi zdravniki. Sestavimo lepo komisijo, vas damo v preiskovalni zapor in medtem si lepo odpočijete. Samo še eno vprašanje: po zapisniku ste razširjali in razglašali, da izbruhne vojna?"

"Da, blagorodje, gospod svetnik, vojna izbruhne zdaj pa zdaj."

"In nimate včasih kakšnih napadov?"

"Ne, nimam. Samo enkrat bi bil skoraj padel pod avtomobil na Karlovem trgu, a tega je že nekaj let."

S tem je bilo zaslišanje zaključeno. Švejk je podal gospodu sodnemu svetniku roko in vrnivši se v svojo sobico, je rekel tovarišem:

"Zavoljo umora nadvojvode Ferdinanda me bodo zdaj pregledali sodni zdravniki."

"Tudi mene so že pregledovali sodni zdravniki," je pravil mlad mož. "To je bilo takrat, ko sem prišel zaradi preprog pred porotnike. Spoznali so me za slabomrneža. Zdad sem poneveril parno mlatilnico in mi ne morejo nič. Včeraj mi je dejal moj advokat, ako sem bil že enkrat proglašen za slazoumnega, moram imeti od tega korist vse življenje."

"Jaz se pregledovanja teh gospodov čisto nič ne bojim," je izjavil Švejk. "Ko sem bil pri vojaki, me je pregledal živino-zdravnik in je to opravil jako dobro."

"Sodni zdravniki so mrhe," se je oglašil mlad, pritlikav človek.

"Nedavno so slučajno izkopali na moji lok okostje, in sodni zdravniki so rekli, da je bilo tisto okostje umorjeno pred štiridesetimi leti. Meni je osemindeset let in sem zaprt, čeprav imam krstni list, izpisek iz matrice in domovnico."

(Dalje prihodnje)

Mali oglasi

Oblak Furniture Co.

Trgovina s pohištvo

Pohištvo in vse potrebščine za dom

6612 St. Clair Ave.

Henderson 2978

Ako iščete

dobrega popravljalca za vaše čevlje, pridite k nam. Vedno povzročimo delo. Popravljamo stare čevlje ter imamo polno zalogo finih, novih moških čevljev. Cene zmerene.

FRANK MARZLIKAR

16131 St. Clair Ave.

REAL DISCOVERY FOR HIGH BLOOD PRESSURE

Dangerous High Blood Pressure (Essential Hypertension) is usually marked by distressing symptoms such as dizziness, throbbing headaches, sleeplessness and nervousness. If disregarded, this may lead to Heart Trouble, Stroke, Paralysis, Hardening of the Arteries or Kidney Trouble. Diamonex, discovery of a heart specialist, is designed to quickly aid in the relief of these distressing symptoms.

A Chicago resident says: "I suffered from High Blood Pressure for several years with increasingly severe throbbing headaches, dizziness and shortness of breath. I showed the Diamonex formula to my doctor and, on his advice, tried the treatment for two weeks under identical conditions as previous treatments. Within only three days my bad headaches and dizzy spells were gone. My high blood pressure was reduced and I sleep fine."

Diamonex goes directly to work in three different ways to aid in the relief of these dangerous symptoms. Results are speedy—within as short a time as two weeks sufferers often find that Diamonex has accomplished 75% of the total reduction possible with this formula. If you suffer from High Blood Pressure you may try DIAMONEX without risking a penny. To introduce this wonderful treatment to a million new sufferers this liberal trial offer is made for a limited time only.

Send only \$1.50 to the Diamonex Company, 318-A North Michigan Ave., Chicago, Illinois for a full TWO weeks' supply of genuine DIAMONEX, prepaid. Use Diamonex according to the simple directions for only two weeks. If at the end of that test period you are not delighted with results, your money will be refunded immediately on request. There are no strings or conditions—your owe it to yourself to make this wonderful test at once. Write today as this offer is fully guaranteed.

ACHING-STIFF SORE MUSCLES

For PROMPT relief—rub on Musteroil Massage with this wonderful "COUNTER-IRRITANT" actually brings fresh warm blood to aching muscles to help break up painful local congestion. Better than an old-fashioned mustard plaster! In 3 strengths.

MUSTEROL

CONSTIPATED?

Don't Force! Don't Strain—Thus Risking Hemorrhoids TRY THIS FOR 5 DAYS

Here's one right and proper way to maintain hard dry passages and obtain more "easy" movements. Every morning for 5 days, 15 minutes before breakfast, drink a glass of hot water to which one teaspoonful of Kruschen Salts has been added. While you are eating breakfast the hot water and Kruschen will be feeding moisture to those hard, dry passages. They become soft, moist, easier to expel. No need to strain, and thus risk painful rectal irritation, hemorrhoids, and other ailments. You feel glorious again. Be sure to follow the simple easy directions. Don't delay—you can get Kruschen Salts at any drug store.

Mix Lemon Juice AT HOME TO RELIEVE RHEUMATIC PAINS

Money Back—If This Recipe Fails

Good news travels fast—many of the thousands of folks who now take lemon juice for rheumatic pains—have found the remedy adding two tablespoonfuls of Allenru to one tablespoonful of lemon juice to a glass of water. They get faster relief for the aches and pains caused by rheumatism, numbness, and other ailments. It's no surprise either, for Allenru is a 15-year old formula to relieve rheumatic aches and pains. In fact—it does not hurt your money back. Write us today and we'll get Allenru today at any live drugstore. Only 85 cents—Do it Now.

Oglašajte v Enakopravnosti

SPRY

Come in for AUNT JENNY'S POINT-SAVING RATION RECIPES

1 LB. 3 LBS. 27c 75c

5 Points 15 Points

BEAUTY SPECIAL

9 out of 10 screen stars use it!

LUX TOILET SOAP

2 for 15c

LUX WARTIME THRIFT TIP

Give more of your washables LUX care to last longer!

REGULAR LARGE 11c 26c

SWAN FLOATING SOAP

LIFEBUOY 2 FOR 7c 12c

15c RINSO 11c 26c

CLARENCE DUFEK

1435 E. 55th St. ENdicator 9716

ONE WAY TO BRAND HIM

THE AXIS

US WAR BONDS

US WAR BONDS

JOHN HUDSON

U. S. Treasury Dept.

The Columbus, Ohio, Citizen.

Maybe You Know...

by A.M. CROSS

THE ARMY DEPENDS HEAVILY ON THE RED CROSS AS A VITAL LINK BETWEEN ITS INDIVIDUAL SOLDIERS AND THEIR FAMILIES.

Gen. George C. Marshall.

THE RED CROSS NEVER FAILS THE SOLDIER. IT BRINGS TO HIM A HINT OF HOME, A TOUCH OF CHEER, WHETHER HE BE IN TEASING JUNGLES OR ARCTIC WASTE.

Gen. Douglas Mac Arthur.

ON BEHALF OF OUR FORCES IN THE EUROPEAN THEATRE I DESIRE TO EXPRESS APPRECIATION TO THE AMERICAN PEOPLE FOR THEIR GENEROUS SUPPORT WHICH HAS MADE POSSIBLE THE OPERATIONS OF OUR AMERICAN RED CROSS.

Lt. Gen. Dwight D. Eisenhower.

UNARMED RED CROSS MEN HAVE BEEN IN ACTION IN THE SOLOMONS, NORTH AFRICA, AND OTHER FIGHTING FRONTS.

THE RED CROSS HAS ISSUED 5,500,000 FIRST AID CERTIFICATES IN THE LAST 14 MONTHS—EQUAL TO THE POPULATIONS OF PHILADELPHIA AND CHICAGO!

For a Better Day U.S. WAR BONDS

Throughout Norway the "Jössings" know who will be shot next by the Nazi firing squads. They do not know why they will be shot but they know that names of all loyal Norwegians, or "Jössings", are contained in lists of future victims compiled by the Nazi terrorists and their quivering jackals. All of them know that the day of liberation is not for them. They

Know that quivering and his storm troopers will shoot every man and every woman on the list when the United Nations invade Norway. Compare the deeds of these Norwegian patriots with your own war efforts and see if you can afford not to buy more War Bonds.

WSS 741A U. S. Treasury Dept.

Buy Your Share in "Our" AIRCRAFT CARRIER

U. S. Treasury Dept.